

แผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

โรงเรียนบ้านหนองผักไผ่

คำนำ

การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และบุคลากรของโรงเรียนบ้านหนองผักไผ่ ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ การทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอ ที่แท้จริงได้ยากการวิเคราะห์ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ

โรงเรียนบ้านหนองผักไผ่ ตระหนักในการป้องกันการทุจริต จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในโรงเรียน โดยคัดเลือกกระบวนการงาน จำนวน ๑ กระบวนการ ตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (๒) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ (๓) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในโรงเรียน และจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

โรงเรียนบ้านหนองผักไผ่

๖ กันยายน ๒๕๖๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
ความหมาย	๑
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	
การระบุความเสี่ยง	๒
การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๓
เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๓
การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๕
แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	๖

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การ ประเมิน ความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วย ลดความเสี่ยงด้าน การทุจริต รวมถึงการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากร อันเป็น การป้องกันการเกิดการทุจริต ในองค์กร ด้วยการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาในองค์กรนับเป็นหลักประกันใน ระดับหนึ่งว่า การดำเนินการของ องค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด หากเกิดความ เสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่า องค์กรที่ไม่มีกรนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการ เตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของ การปฏิบัติงานประจำ ซึ่งใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจ ก่อให้เกิด การทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

๑. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคอร์รับรู้ว่าเกิดมาแล้ว สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก
๒. Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ตรวจพบตั้งแต่เริ่มแรก และมี กระบวนการยับยั้ง ระดับความเสี่ยง
๓. Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรม ที่เคอร์รับรู้ ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ต้องหลีกเลี่ยง ด้วยการปรับปรุง กระบวนการปฏิบัติงานเพื่อปิดช่องว่างให้เกิดการทุจริต
๔. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันไว้ล่วงหน้าในประเด็นที่ไม่ ปรากฏมา ก่อน เป็นการประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ด้าน ดังนี้

- ๑) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
- ๒) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร ภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์เริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

๑) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

Known Factor (เกิดขึ้นแล้ว)	ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อนคาดหมาย ได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้นตามที่เคยมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor (ยังไม่เกิดขึ้น)	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้า ในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

โรงเรียนประเมินความเสี่ยงทางทุจริต ด้าน

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ ทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ

“การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านหนองผักไผ่”

ตารางที่ ๑ แสดงระบุความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		เคยเกิดขึ้นแล้ว	ยังไม่เคยเกิดขึ้น
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของ เจ้าหน้าที่ในการสอบคัดเลือกนักเรียน เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียน บ้านบ้านหนองผักไผ่	-	-

๒) การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยง มีรายละเอียด ดังนี้

๑. สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
๒. สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้เวลาปรับแก้ในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติและควบคุมดูแลได้
๓. สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ
๔. สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายนอก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนและกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ แสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการสอบคัดเลือก นักเรียนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านหนองผักไผ่		Z		

๓) เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง

(๑) ระดับความจำเป็นในการเฝ้าระวัง มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรม/ขั้นตอนหลักที่สำคัญ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงมากในการเฝ้า ระวังความเสี่ยงการทุจริต และต้องทำการป้องกัน (ไม่ดำเนินการไม่ได้) ค่าที่อยู่ใน ระดับ ๓ หรือ ๒
- กิจกรรม/ขั้นตอนรองของกระบวนการงาน (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นไม่สูงต่อ การเฝ้า ระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าที่อยู่ในระดับ ๑

(๒) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อกระบวนการภายในหรือกระทบ ด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ แสดงโอกาสความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องเสาะระวัง ๒ มิติ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยง การทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเสาะระวัง	ระดับความรุนแรง ผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
๑	การแสวงหา ผลประโยชน์ ส่วนตัวของ เจ้าหน้าที่ในการ สอบคัดเลือก นักเรียนเข้าเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียน บ้าน หนองผักไผ่	๑	๔	๔

ตารางที่ ๓.๑ แสดงระดับความจำเป็นของการเสาะระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการ ทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก (MUST)	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง (SHOULD)
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ใน การสอบคัดเลือกนักเรียน เข้าเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านหนอง ผักไผ่	๑	

ตารางที่ ๓.๒ แสดงระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยง การทุจริต	๑	๒	๓
๑	การแสวงหา ผลประโยชน์ ส่วนตัว ของ เจ้าหน้าที่ในการ สอบคัดเลือก นักเรียน เข้าเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียน บ้าน หนองผักไผ่			X

๔) การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ระดับการควบคุมความเสี่ยง แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ องค์กรไม่มีผลเสียทาง การเงิน ไม่
มีรายจ่ายเพิ่ม

ระดับพอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังดำเนินการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการองค์กร แต่ยอมรับ
ได้

ระดับอ่อน : จัดการไม่ได้หรือเพียงบางส่วน เกิดจากรายจ่ายเพิ่ม มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการและ ยอมรับ
ไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ของเจ้าหน้าที่ในการสอบคัดเลือก นักเรียนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านหนองผักไผ่	พอใช้		✓	

แบบบริหารความเสี่ยงการทุจริตของโรงเรียนบ้านบ้านหนองผักไผ่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ความเสี่ยง ด้าน	กระบวนการ/ งาน	รูปแบบ พฤติการณ์ ความเสี่ยง การ	มาตรการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการ ทุจริตที่ เกี่ยวข้อง การใช้ อำนาจ หน้าที่ และ ตำแหน่ง หน้าที่	การแสวงหา ผลประโยชน์ ส่วนตัวของ เจ้าหน้าที่ใน การ สอบ คัดเลือก นักเรียนเข้า เรียน ชั้น ประถมศึกษา ปีที่ ๑ โรงเรียน บ้านหนองผักไผ่	การแสวงหา ผลประโยชน์ ส่วนตัวของ เจ้าหน้าที่ใน การสอบ คัดเลือก นักเรียนเข้า เรียนชั้น ประถมศึกษา ปีที่ ๑ โรงเรียน บ้านหนองผักไผ่	๑) ควบคุม กำกับ ดูแลให้ เจ้าหน้าที่และบุคลากร ปฏิบัติตามมติ คณะกรรมการบริหาร โรงเรียนฯ โดย เคร่งครัด เพื่อให้การ สอบคัดเลือก เป็นไป ด้วยความ ยุติธรรม โปร่งใส หาก เจ้าหน้าที่ ของโรงเรียน แสวงหา ผลประโยชน์ หรือเอื้อ ประโยชน์ใด ๆ ต่อการ สอบคัดเลือก ดังกล่าว เป็นความผิด วินัย ร้ายแรง ๒) ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของ โรงเรียนไปสอบกวด วิชา และ/หรือสอน พิเศษ ๓) ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของ โรงเรียนที่มีบุตรหรือ เครือญาติที่สมัครสอบ คัดเลือกเข้าเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ มี ส่วนเกี่ยวข้องกับ	ต.ค. ๖๕ - ก.ย. ๖๕	ฝ่ายวิชาการ ฝ่าย อำนวยการ